

Модуль 3. Гендерно-орієнтоване урядування в умовах децентралізації в Україні

Лекція 11. Реформа децентралізації в Україні. Створення спроможних територіальних громад

- 1. Система державного управління в Україні**
- 2. Система місцевого самоврядування: елементний
склад та функції.**
- 3. Децентралізація: сутність, підходи**
- 4. Реформа децентралізації в Україні. Спроможні
територіальні громади**

Система органів виконавчої влади

Місцеві органи
державної
виконавчої влади:

- обласні державні адміністрації;
- Київська та Севастопольська міські державні адміністрації;
- районні державні адміністрації;
- районні державні адміністрації в містах Києві та Севастополі;
- територіальні органи міністерств, державних комітетів, центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом (управління, відділи).

Голови місцевих держадміністрацій призначаються на посаду Президентом України за поданням Кабінету Міністрів на строк повноважень Президента. Кандидатури на посади голів обласних держадміністрацій на розгляд Кабінету Міністрів вносяться Прем'єр-міністром України. Кандидатури на посади голів районних державних адміністрацій на розгляд Кабінету Міністрів вносяться головами відповідних обласних державних адміністрацій, а районних державних адміністрацій в Автономній Республіці Крим – головою Ради міністрів АР Крим

Об'єктами управління з боку місцевих державних адміністрацій є: установи освіти, культури, охорони здоров'я, які перебувають у їх підпорядкуванні, радіо, телебачення, друковані засоби інформації, засновниками яких є дані адміністрації; об'єкти, які забезпечують діяльність державних підприємств, установ і організацій і утримуються за рахунок місцевого бюджету; інвестиційні фонди, засновниками яких є ці адміністрації

- Органи місцевого самоврядування визнано однією з головних підвалин будь-якого демократичного режиму також і в преамбулі Європейської хартії місцевого самоврядування від 15.10.1985 р.
- **місцеве самоврядування** – це форма публічної влади, що реалізується специфічними суб'єктами – територіальними громадами і сформованими ними органами,
- **об'єкт місцевого самоврядування** – питання місцевого значення,
- **місцеве самоврядування** здійснюється на основі окремого типу власності – комунальної (муніципальної) власності.

- Первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є **територіальна громада села, селища, міста.**

- Територіальні громади в порядку, встановленому законом, можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову.

ТЕРИТОРІАЛЬНУ ГРОМАДУ

- Територіальна громада – це жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів декількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр

СІЛЬСЬКУ, СЕЛИЩНУ, МІСЬКУ РАДИ

- Сільські, селищні, міські ради представляють громади та здійснюють від їхнього імені та в їхніх інтересах функції й повноваження місцевого самоврядування

СІЛЬСЬКОГО, СЕЛИЩНОГО, МІСЬКОГО ГОЛОВУ

- Сільський, селищний, міський голова – головна посадова особа територіальної громади

Стаття 141 Конституції України:

- До складу сільської, селищної, міської, районної, обласної ради входять депутати, які обираються жителями села, селища, міста, району, області на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

Строк повноважень сільської, селищної, міської, районної, обласної ради, депутати якої обрані на чергових виборах, становить п'ять років.

Припинення повноважень сільської, селищної, міської, районної, обласної ради має наслідком припинення повноважень депутатів відповідної ради.

- Строк повноважень сільського, селищного, міського голови, обраного на чергових виборах, **становить п'ять років**

Чим займається місцеве самоврядування?

місцеві фінанси та формування місцевого бюджету;

встановлення місцевих податків та зборів;

управління комунальною власністю;

управління об'єктами житлово-комунального господарства та побутове обслуговування;

збирання, утилізація та знешкодження побутових відходів;

управління землею, що належить територіальній громаді;

благоустрій населеного пункту;

управління закладами дошкільної та загальної середньої освіти, забезпечення здобуття повної загальної середньої освіти;

утворення та утримання муніципальної міліції.

Стаття 12. Сільський, селищний, міський голова

- 1. Сільський, селищний, міський голова є головною посадовою особою територіальної громади відповідно села (добровільного об'єднання в одну територіальну громаду жителів кількох сіл), селища, міста.
- 2. Сільський, селищний, міський голова обирається відповідною територіальною громадою на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування в порядку, визначеному законом, і здійснює свої повноваження на постійній основі. Строк повноважень сільського, селищного, міського голови, обраного на чергових місцевих виборах, визначається [Конституцією України](#).

Децентралізація – передача повноважень згори донизу і утворення відносно самостійних організацій, які само забезпечуються необхідною інформацією для реалізації переданих їм повноважень

процес перерозподілу або делегування функцій / повноважень інститутів, органів влади, людей від центрального управління.

Децентралізація (лат. de – заперечення, centralize – центральний) – це спосіб територіальної організації влади, при якому держава передає право на прийняття рішень із визначених питань або у визначеній сфері структурам локального або регіонального рівня, що не належать до системи виконавчої влади і є відносно незалежними від неї.

Децентралізація – проведення кардинальних змін і системних реформ та передача від органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування повноважень, ресурсів та відповідальності

- **Метою політичної децентралізації** є надати громадянам або їхнім обраним представникам більше повноважень у розробці та реалізації законів і політики.

- Політична децентралізація означає **регіональне представництво у національному парламенті**, розподіл політичної влади, взаємозв'язок між регіональним та національним рівнем. Регіональне представництво у національному парламенті відображає наявність однієї або двох палат законодавчого органу, та адекватність представленості регіону у національному законодавчому органі. Індикатор політичного взаємозв'язку відображає роль регіонального рівня у діяльності національного рівня.

- Політична децентралізація включає в себе показники, які вимірюють політичну участь на регіональному рівні та між різними рівнями і показує наскільки незалежно регіональний рівень приймає рішення без впливу національного рівня, який має право на втручання.

Децентралізація влади включає як **політичну** так і **адміністративну** сторони.

Адміністративна децентралізація:

- 1) **Деконцентрація** – найслабша форма децентралізації, за якою, передаються повноваження з управління, **використання коштів та реалізації соціальної політики** від центральних органів державного управління до регіональних органів влади та місцевого самоврядування, але з умовою, що **прямий контроль за виконанням даних повноважень ведеться з центру**.
- 2) **Делегування** не передбачає відповідальність органів місцевого самоврядування, напіваавтономних місцевих урядів за управління (за федеративного устрою), використання коштів та реалізацію соціальної політики. Ці уряди /місцеві органи влади не повністю контролюються центральним урядом, але в кінцевому рахунку підзвітні йому. Зазначений вид включає створення державно-приватних підприємств або корпорацій – спеціальних проектів із надання різних послуг в регіонах. **Місцеві органи влади отримують широкі повноваження**.
- 3) **Деволуція** – **передання всіх повноважень у сфері управління, використання коштів та реалізації соціальної політики на субнаціональному рівні до регіональних або місцевих органів влади, чи уряду штату (за федеративного устрою)**.
- 4) **Відчуження (або приватизація)** – означає **перехід всіх підприємств, установ та організацій у приватну власність**. При чому має місце повне зняття з держави відповідальності за управління, використання фінансів та реалізацію соціальної політики. За центральними органами державного управління залишається функція регулювання діяльності господарюючих суб'єктів.

Що таке децентралізація

Децентралізація – це передача грошей і повноважень на місця

Що принесе реформа з децентралізації пересічним громадянам?

- Створить повноцінну систему місцевого самоврядування, де громади будуть спроможні виконувати покладені на них повноваження та відповідати за їх виконання.
- «Зміцнить» громади, щоб їх об'єднані ресурси (фінансові, майнові, інтелектуальні) можна було використовувати для підвищення якості послуг та розвитку місцевої інфраструктури.
- Забезпечить розвиток малого та середнього бізнесу, підвищить інвестиційну привабливість громад.

Сьогодні: поліклініки, пенсійний фонд, центри соціального захисту, правоохоронні та інші служби знаходяться в райцентрах.

Після реформи: всі ці послуги надаватимуться в кожному центрі громади.

Децентралізація – це нові можливості для кожного!

Об'єднання в громади – це новий рівень життя!

Реформа з децентралізації дасть змогу покращити життя людей

Податки. Частина надходжень від ПДФО та від акцизу, усі надходження від податків на нерухомість та на землю, а також орендна плата за землю та майно залишатимуться у бюджеті громади, а рада громади зможе встановлювати ставки місцевих податків та зборів.

Інвестиції. Громада зможе сама залучати інвесторів, реалізовувати вигідні проекти і залишати зароблені кошти на власний розвиток.

Медицина. Відкриються можливості для придбання сучасного медичного обладнання та ліків. Допомога та лікування будуть надаватися вчасно та якісно в закладах охорони здоров'я громади.

Освіта. Спроможні громади зможуть самі розпоряджатися коштами на освіту. Коли громаді вдасться вдосконалити освітню мережу, зекономлені кошти залишаться в громаді і зможуть бути використані на подальший розвиток шкіл і дитячих садочків.

Дороги. Вони будуть якісні і безпечні, з'явиться транспортна інфраструктура, новий громадський транспорт та зручне сполучення між населеними пунктами.

Офіс реформ у Запорізькій області:
<https://www.facebook.com/groups/1422308484744965/>
 e-mail: officereformzp@gmail.com

В Україні процес децентралізації розпочато 2014 року з прийняттям Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади
Законів **«Про співробітництво територіальних громад», «Про добровільне об'єднання територіальних громад»** та змін до Бюджетного і Податкового кодексів – щодо фінансової децентралізації.

НОВА СИСТЕМА АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ
БАЗОВОГО РІВНЯ

НОВА СИСТЕМА АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ
СУБРЕГІОНАЛЬНОГО (РАЙОННОГО) РІВНЯ

Межі областей не мінялись
Кількість обласних центрів залишилась
Змін зазнала лише форма управління.
Основною територіальною одиницею стала **громада.**

Про добровільне об'єднання територіальних громад ЗАКОН УКРАЇНИ 5 лютого 2015 року № 157-VIII //Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст.91

- **Ст. 4.**
- **2. Об'єднана територіальна громада,** адміністративним центром якої визначено місто, є міською територіальною громадою, центром якої визначено селище, - селищною, центром якої визначено село, - сільською
- Адміністративним центром об'єднаної територіальної громади визначається населений пункт (село, селище, місто), який має розвинуту інфраструктуру і, як правило, розташований найближче до географічного центру території об'єднаної територіальної громади
- Добровільне об'єднання територіальних громад не призводить до зміни статусу населених пунктів як сільської чи міської місцевості.
- 4. Найменування об'єднаної територіальної громади, як правило, є похідним від найменування населеного пункту (села, селища, міста), визначеного її адміністративним центром

Ініціаторами добровільного об'єднання територіальних громад можуть бути:

1) сільський, селищний, міський голова;

2) не менш як третина депутатів від загального складу сільської, селищної, міської ради;

3) члени територіальної громади в порядку місцевої ініціативи;

4) органи самоорганізації населення відповідної території (за умови представлення ними інтересів не менш як третини членів відповідної територіальної громади).

- **"Стаття 14⁻¹. Староста**
- 1. У селах, селищах, визначених за рішенням місцевої ради об'єднаної територіальної громади, утвореної відповідно до Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад", за винятком її адміністративного центру, **обирається** староста на строк повноважень місцевої ради.
- 2. **Староста є посадовою особою місцевого самоврядування.**
- 3. Староста:
 - 1) представляє інтереси жителів **села, селища** у виконавчих органах сільської, селищної, міської ради;
 - 2) сприяє жителям села, селища у підготовці документів, що подаються до органів місцевого самоврядування;
 - 3) бере участь у підготовці проекту бюджету територіальної громади в частині фінансування програм, що реалізуються на території відповідного села, селища;
 - 4) вносить пропозиції до виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради з питань діяльності на території відповідного села, селища виконавчих органів сільської, селищної, міської ради, підприємств, установ, організацій комунальної форми власності та їх посадових осіб;
 - 5) здійснює інші обов'язки, визначені Положенням про старосту.
- 4. Положення про старосту затверджується сільською, селищною, міською радою відповідної об'єднаної територіальної громади.
- У Положенні визначаються права і обов'язки старости, порядок його звітності, інші питання, пов'язані з діяльністю старости.
- 5. Староста обирається в порядку, визначеному законом.
- 6. Староста є членом виконавчого комітету ради об'єднаної територіальної громади за посадою

СТАРОСТА

обирається у селах і селищах об'єднаної громади*

ХТО ВІН?

- Лідер, якому громада села виказала довіру на прямих виборах
- Обирається на 5 років
- Член виконавчого комітету об'єднаної громади за посадою
- Представляє інтереси жителів села (старостинського округу**) у об'єднаній громаді
- Здійснює ефективну комунікацію між місцевою владою та жителями округу

КОМПЕТЕНТНИЙ

Знає:

- Законодавчу базу діяльності органів місцевого самоврядування
- Власні та делеговані повноваження
- Стратегічні та поточні плани об'єднаної громади

Має:

- Окремі компетенції, якими наділяє рада об'єднаної громади щодо нотаріальних дій, реєстрації тощо

ЗАВЖДИ ПОРУЧ

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ

1 2 3 ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ПРО МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

ЩО ПРОПОНУЄ ПРОЕКТ НОВОЇ РЕДАКЦІЇ ЗАКОНУ
ПРО МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ
У ВЕРСІЇ СТАНОМ НА 30.09.2020

Приведення українського законодавства у відповідність до Європейської хартії місцевого самоврядування, крім обласних і районних рад до прийняття змін до Конституції

Визначення однакових підходів до обсягу повноважень місцевих рад: усі громади отримують рівні можливості

Розмежування повноважень держави та місцевого самоврядування

Закріплення умов та гарантій передачі повноважень держави місцевому самоврядуванню

ОСНОВНІ ЗМІНИ

РОЗМЕЖУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ ДЕРЖАВИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ВПЕРШЕ В УКРАЇНІ

Виключна компетенція держави!

Визначено сфери, у яких ОМС заборонено приймати рішення: оборона України, державна безпека і захист державного кордону, ядерна та радіаційна безпека, державний фінансовий аудит, митна справа, оподаткування тощо

Передача повноважень ОМС тільки на підставі закону, за принципом субсидіарності та за умов належної фінансової забезпеченості

ОМС може не виконувати делеговане повноваження, якщо порушено умови його передачі, зокрема обов'язкових консультацій з всеукраїнськими асоціаціями. Перед передачею повноважень - обов'язкові консультації зі всеукраїнськими асоціаціями ОМС

Забороняється:

- наділяти ОМС повноваженнями посеред поточного бюджетного періоду
- змінювати рішення про зміст та обсяги повноваження частіше, ніж раз на 3 роки

КОМПЕТЕНЦІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ВПЕРШЕ В УКРАЇНІ

Громади отримують право вирішувати будь-які питання місцевого значення, не віднесених до компетенції держави або ОМС інших рівнів. Визначається перелік власних повноважень, які виконуються ОМС у обов'язковому порядку: житлово-комунальні послуги, благоустрій тощо

Повноваження районних та обласних рад визначаються виключно законами та розмежовуються між собою - усуваються підстави для конфлікту компетенцій між ними

Делеговані повноваження визначаються тільки у галузевих законах.

Вводиться Єдиний реєстр повноважень. Для стабілізації відносин та навчання усіх зацікавлених осіб працювати за новими правилами передбачається перехідний період строком на 1 рік

ОРГАНІЗАЦІЙНА АВТОНОМІЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- Рада самостійно визначає свою структуру, держава не може втручатися у цю компетенцію.
- Колегіальний орган - виконком - не утворюється. Діяльність виконавчих органів координує голова громади

Рада громади не може приймати на себе виконавські функції та підмінити утворені нею виконавчі органи. Усі делеговані повноваження реалізуються ОМС через їхні виконавчі органи

УЧАСТЬ ЖИТЕЛІВ ГРОМАДИ У МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ

Брати участь у вирішенні питань місцевого значення (крім місцевих виборів та референдумів) можуть усі, хто проживає у громаді або володіє нерухомістю, сплачує податки на цій території

Розширено права дітей та молоді на право участі у місцевому та регіональному житті

Децентралізація

- Законопроект має привести українське законодавство у відповідність Європейській хартії місцевого самоврядування. Щоправда, поки це не стосується обласних і районних рад, виконавчі функції яких і надалі покладатимуть на місцеві державні адміністрації, доки не будуть внесені відповідні зміни до Конституції.

Фактично 2014–2015 рр. стали роками бурхливого старту децентралізації та реформи державної регіональної політики. Законодавче підґрунтя реформаторським процесам надало прийняття Верховною Радою законів «Про співробітництво територіальних громад» (прийнято 17.06.2014) і «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (прийнято 05.02.2015).

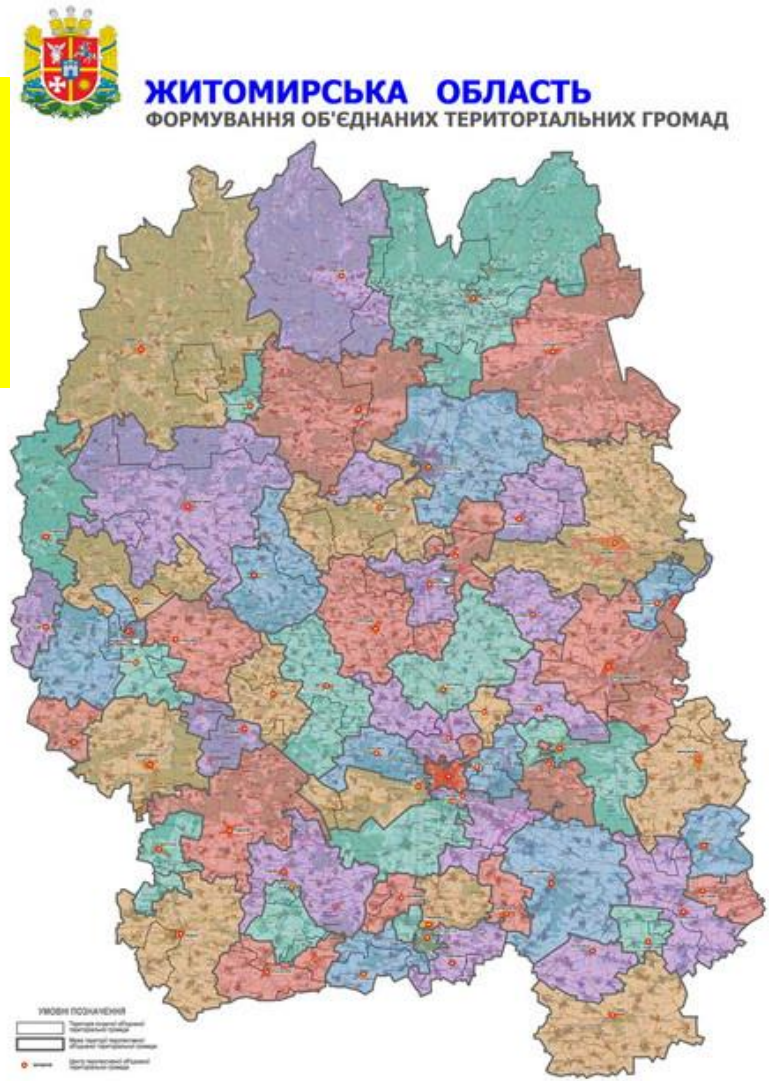
Загальними властивостями децентралізації можна вважати:

- 1) децентралізація є складним явищем всіх управлінських систем;
- 2) ступінь децентралізації управління свідчить про рівень розвитку демократії;
- 3) посилення децентралізації є однією з основних цілей сучасної правової демократичної держави;
- 4) негативні наслідки, пов'язані із децентралізацією, можна зменшити методами правового регулювання

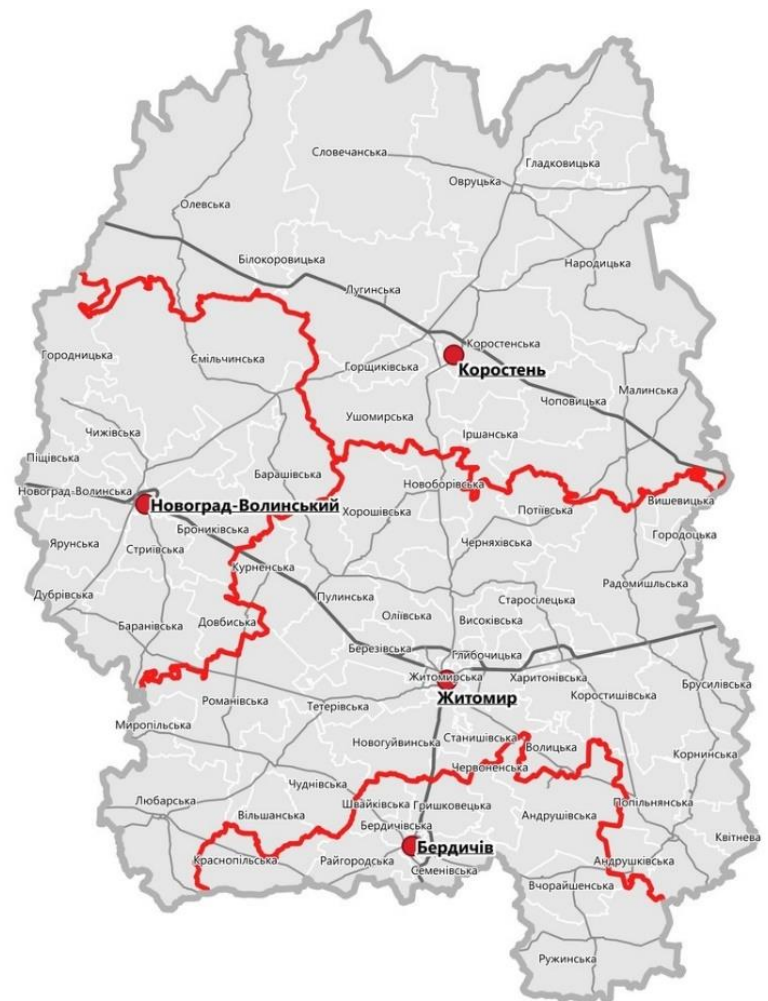
Замість старих 490 районів тепер 136
(17 з них - у анексованому Криму
та на непідконтрольних Києву територіях
Донбасу)

Карту Житомирської області,
поділеної на **62 ОТГ 05.02.2020 р.**
До 2014 р. В Житомирській
області було 328 сільських,
селищних та міських рад

Житомирська область

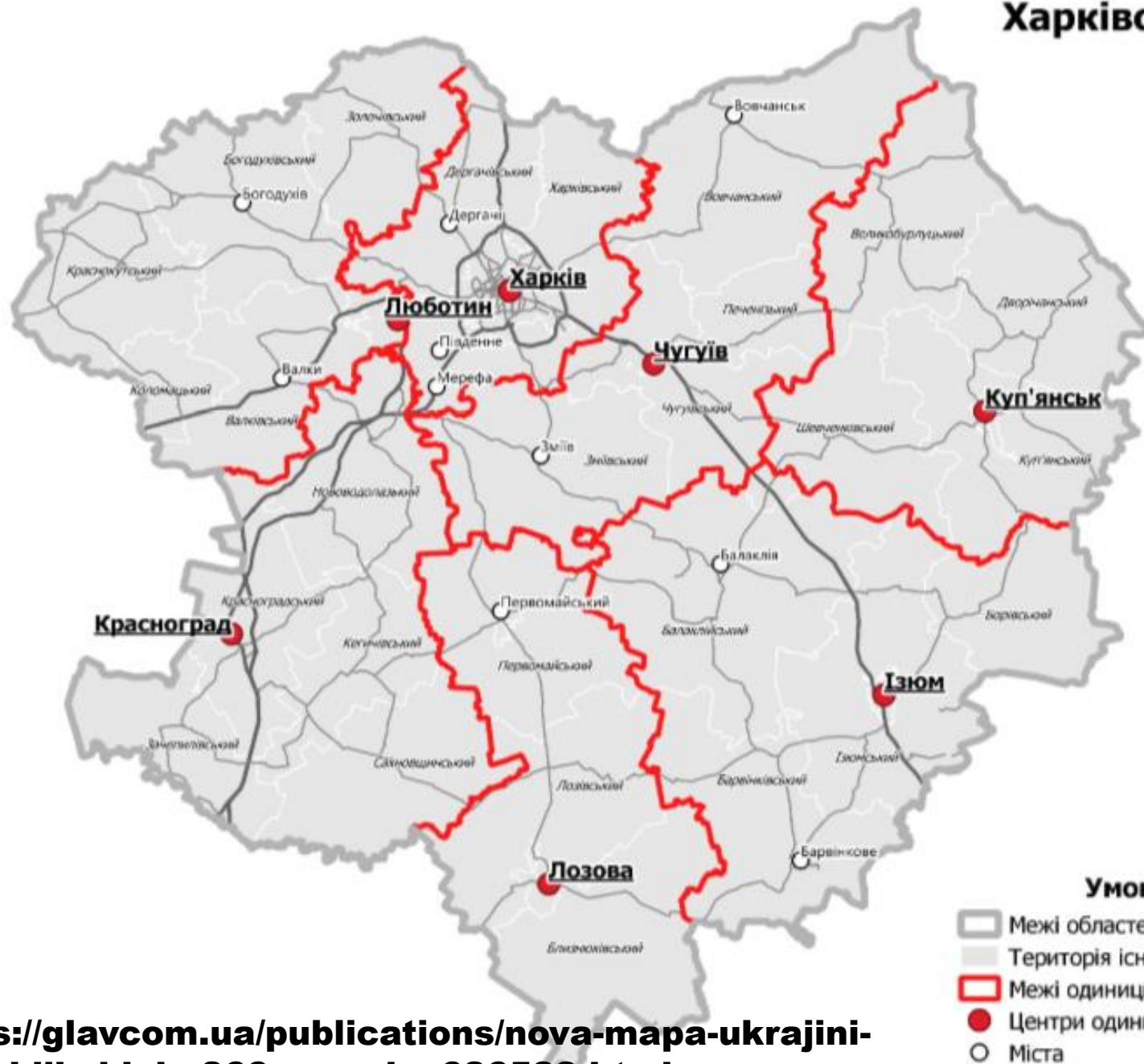
Назва	Населення (тис.осіб)
Бердичівський	163.6
Житомирський	622.8
Коростенський	262.1
Новоград-Волинський	171.7

Харківська область

Харківська область

• **7 районів**
Ізюмський
Красноградський
Куп'янський
Лозівський
Люботинський
Харківський
Чугуївський

Назва	Населення (тис.осіб)
Ізюмський	181.6
Красноградський	131.2
Куп'янський	137.2
Лозівський	154.6
Люботинський	156.2
Харківський	1712.8
Чугуївський	202.2

Умовні позначення

- Meжі областей
- Територія існуючих районів
- Meжі одиниць АТУ субрегіонального рівня
- Центри одиниць АТУ субрегіонального рівня
- Міста

- Ст. 7
- 2. Сільські, селищні, міські голови забезпечують протягом 60 днів проведення обов'язкового громадського обговорення (**громадські слухання, збори громадян, інші форми консультацій з громадськістю**) підготовлених спільною робочою групою проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад, за результатами якого сільські, селищні, міські голови вносять питання про його схвалення на розгляд сільських, селищних, міських рад.
- Питання про схвалення проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад розглядається сільськими, селищними, міськими радами протягом 30 днів з дня його внесення на їх розгляд та з врахуванням результатів громадського обговорення

Нормативно-правова база для громадської участі у місцевому самоврядуванні

Конституція України (ст. 140, 143)

Закон «Про місцеве самоврядування в Україні»

Закон «Про органи самоорганізації населення»

Закон «Про статус депутатів місцевих рад»

Закон «Про звернення громадян»

Постанова Верховної Ради України №3748-ХІІ від 17.12.1993 р. «Про затвердження Положення про загальні збори громадян за місцем проживання в Україні»

Постанова Кабінету Міністрів України №996 від 3.11.2010 р. (в редакції від 7.05.2019 р.) «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики»

Постанова Кабінету Міністрів України № 976 від 5.11.2008 р. (в редакції від 19.03.2019 р.) «Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади»

Наказ Міністерства фінансів України №94 від 3.03.2020 р. «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо механізмів участі громадськості у бюджетному процесі на місцевому рівні»

Нормативно-правові акти органів місцевого самоврядування
(Статути територіальних громад, Положення про громадянську участь)

**Форми
громадської
участі у
місцевому
самоврядуванні**

місцевий
референдум

консультації з
громадськістю

участь в
управлінні
місцевим
бюджетом

громадська
експертиза

органи самоорганізації
населення

громадські
ініціативи

доручення
депутату

звернення
громадян

громадські
слухання

збори громадян
за місцем
проживання

відкликання депутата

громадські
ради

громадські
обговорення

дострокове припинення
повноважень голови громади

КІЛЬКІСТЬ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

у 2015 - 2019 рр. створено

936 (+12)*

об'єднаних територіальних громад
(з них 55 - очікують рішення ЦВК про
призначення перших місцевих виборів та
34 міста обласного значення, до яких
приєдналися ТГ)

КІЛЬКІСТЬ ЖИТЕЛІВ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ (млн. осіб)

10 (+0,1)* млн. осіб

проживають в ОТГ (28,6 % від загальної
чисельності населення України**)

** за даними Держстату України станом на 01.01.2019

** без урахування тимчасово окупованої території

ПЛОЩА ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (тис. кв. км.)

225,1 (+3,3)* тис. кв. км

площа ОТГ (40,3 % від загальної площі
України**)

** без урахування тимчасово окупованої території

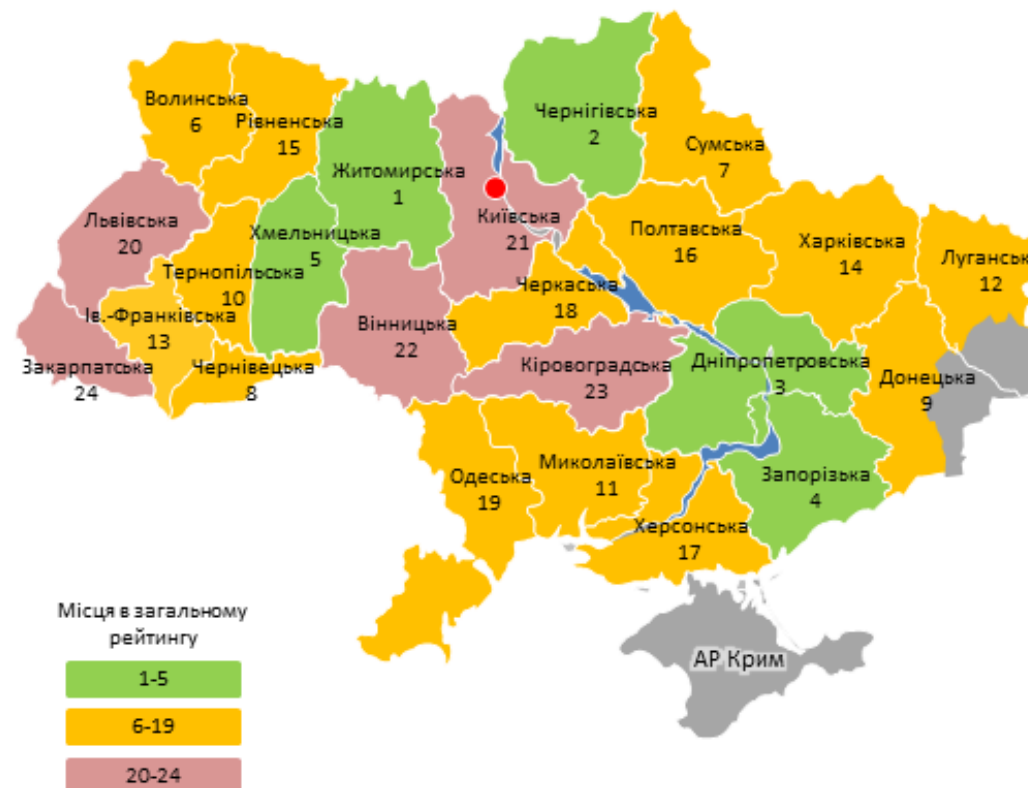
Державна підтримка економічного і соціального розвитку територій в 2020 році

РЕЙТИНГ ОБЛАСТЕЙ ЩОДО ФОРМУВАННЯ СПРОМОЖНИХ ГРОМАД

ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ТА МІСЦЕ ЗА ПАРАМЕТРАМИ

ІНДИКАТОР 3

ОБЛАСТЬ	Загальний рейтинг	РЕЙТИНГ ОБЛАСТЕЙ ЩОДО ФОРМУВАННЯ СПРОМОЖНИХ ГРОМАД						
		1	2	3	4	5	6	7
		Кількість населення ОТГ, МОЗ (тис. осіб)	Площа ОТГ, МОЗ	К-сть територіальних громад, що не об'єдналися	Райони, не охоплені об'єднанням, приєднанням	К-сть ОТГ, з чисельністю менше 5 тис. осіб	Міст обласного значення, у яких відбулось приєднання	Покриття перспективними планами
ЖИТОМИРСЬКА	1	5	2	1	1	11	3	4
ЧЕРНІГІВСЬКА	2	4	4	3	1	13	1	6
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	3	2	3	5	1	14	8	1
ЗАПОРІЗЬКА	4	3	1	2	1	21	6	1
ХМЕЛЬНИЦЬКА	5	9	5	4	8	7	4	1
ВОЛИНСЬКА	6	10	6	6	1	9	11	1
СУМСЬКА	7	8	11	11	3	12	2	2
ЧЕРНІВЕЦЬКА	8	13	9	9	7	6	1	10
ДОНЕЦЬКА	9	1	12	12	17	4	10	1
ТЕРНОПІЛЬСЬКА	10	16	8	8	4	17	1	5
МИКОЛАЇВСЬКА	11	7	7	10	9	18	6	11
ЛУГАНСЬКА	12	6	10	7	11	23	11	1
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	13	20	15	17	5	3	7	7
ХАРКІВСЬКА	14	11	20	21	19	1	5	1
РІВНЕНСЬКА	15	23	18	16	10	10	1	1
ПОЛТАВСЬКА	16	12	16	15	6	20	4	8
ХЕРСОНСЬКА	17	17	14	14	14	15	1	9
ЧЕРКАСЬКА	18	15	13	13	2	22	7	14
ОДЕСЬКА	19	14	17	18	16	2	9	16
ЛЬВІВСЬКА	20	19	19	19	12	8	11	12
КИЇВСЬКА	21	21	22	20	15	5	4	15
ВІННИЦЬКА	22	22	23	22	13	16	4	13
КІРОВОГРАДСЬКА	23	18	21	23	18	19	11	3
ЗАКАРПАТСЬКА	24	24	24	24	20	1	11	17

Примітка: 1. при розрахунку рейтингу за параметрами «Кількість населення спроможних громад (ОТГ, МОЗ)», «Площа спроможних громад (ОТГ, МОЗ)» «Кількість територіальних громад, що не об'єдналися та не приєдналися» враховувалися також дані тих МОЗ (міст обласного значення) у яких ще не відбулося приєднання.

Хто утворює?

Рішення про утворення військових адміністрацій приймається Президентом за поданням обласних державних адміністрацій або військового командування

Хто керує?

Військову адміністрацію населеного пункту очолює начальник, який призначається на посаду та звільняється з посади Президентом за пропозицією Генерального штабу Збройних Сил України або відповідної обласної державної адміністрації. Начальником військової адміністрації населеного пункту може бути призначений відповідний сільський, селищний, міський голова.

Хто входить?

Структуру військових адміністрацій населених пунктів затверджують начальники обласних військових адміністрацій. Персональний склад може складатися з військовослужбовців, співробітників правоохоронних органів, співробітників служби цивільного захисту, а також інших працівників, які уклали трудовий договір з обласними адміністраціями.

Повноваження

- забезпечення ефективного використання природних, трудових і фінансових ресурсів;
- встановлення ставок місцевих податків і зборів, а також прийняття рішень про пільги;
- встановлення тарифів на побутові, комунальні, транспортні та інші послуги;
- регулювання земельних відносин (надання ділянок в оренду на строк до 1 року);
- надання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення строком до 1 року, а також скасування таких дозволів;
- сприяння діяльності суду, органів прокуратури, юстиції, служби безпеки, органів Національної поліції, адвокатури і Державної кримінально-виконавчої служби;
- складання та затвердження місцевого бюджету, внесення змін до нього;
- залучення на договірних засадах підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності до участі в комплексному соціально-економічному розвитку громади;
- сприяння організації призову громадян на строкову службу, а також їх мобілізації;
- організації роботи ринків на території громади.

- **4 військові адміністрації населених пунктів у Херсонській області** Указ Президента України 14 грудня 2022 року № 865/2022 Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Херсонській області
- **8 військових адміністрацій населених пунктів у Харківській області** Указ Президента України 27 жовтня 2022 року № 737/2022 Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Харківській області
- **4 військові адміністрації населених пунктів у Харківській області** Указ Президента України 23 грудня 2022 року № 875/2022 Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Харківській області
- **19 військові адміністрації населених пунктів у Запорізькій області** УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №197/2023 від 7 квітня 2023 Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Запорізькій області
- **9 військові адміністрації населених пунктів у Донецькій області** УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №226/2023 14 квітня 2023 Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Донецькій області
- **3 військові адміністрації населені пункти у Луганській області** УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №181/2023 24 березня 2023 року Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Луганській області

Рівні роботи зі стратегіями розвитку у громадах Харківської області з початку війни

ПЕРША ГРУПА

Громада не має стратегії розвитку та не публікує інформацію про її розробку

Балаклійська	Куньївська
Барвінківська	Куп'янська
Богодухівська	Курилівська
Борівська	Липецька
Височанська	Лозівська
Вільхівська	Новопокровська
Вільхуватська	Петропавлівська
Вовчанська	Печенізька
Дворічанська	Південноміська
Дергачівська	Савинська
Золочівська	Старовірівська
Ізюмська	Харківська
Красноградська	Шевченківська

ДРУГА ГРУПА

Громада має «застарілу» стратегію та не вносила до неї зміни

Близнюківська	Малоданилівська
Великобурлуцька	Наталинська
Донецька	Нововодолазька
Зачепилівська	Оскільська
Коломацька	Пісочинська
Краснокутська	Роганська
Кіндрашівська	Солоницівська
Люботинська	Старосалтівська
Малинівська	Циркунівська
Чугуївська	

ТРЕТЯ ГРУПА

Громада вносила зміни до старої або затвердила/розроблює нову стратегію

Безлюдівська
Біляївська
Валківська
Зміївська
Кегичівська
Мереф'янська
Олексіївська
Первомайська
Сахновщинська
Слобожанська
Чкаловська

З 56-ти громад Харківщини у 26-ти відсутні чинні затверджені стратегії. Ще у 19-ти із 56-ти чинні стратегії є, але вони затверджувались ще до російського вторгнення і жодного їх оновлення за 2022-2023 роки не проводилося. Тобто, вони ґрунтуються на неактуальних даних, не відповідають реаліям і є «морально застарілими».

<https://www.prostir.ua/?news=novi-realiji-zi-starymy-planamy-yak-hromady-harkivschyny-ne-onovlyuyut-vlasni-stratehiji-v-umovah-vijny>

- Стратегії як документ довгострокового планування розвитку громад з'явилися в українському законодавчому полі внаслідок реформи децентралізації. Вперше вимоги до них було викладено у [Законі України «Про засади державної регіональної політики» \(156-VIII від 05.02.2015 р.\)](#). І відповідно до Закону, стратегії громад повинні узгоджуватись з державною стратегією регіонального розвитку та обласною стратегією (їхніми цілями, пріоритетами, завданнями та заходами).

- Стратегія розвитку громади містить бачення майбутнього, пріоритетні напрями розвитку, короткострокові і довгострокові цілі. Вона є необхідним інструментом створення сприятливих умов для сталого розвитку громади, тому має виходити із об'єктивного аналізу актуальної ситуації і реальних поточних проблем ([детальніше про це можна прочитати в одному з наших попередніх досліджень](#)).

- Після адміністративно-територіальної реформи на території Харківської області налічується 56 громад, але наразі ситуація зі стратегіями в них суттєво різниться.